

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2300867
Matèria	Educació
Assumpte	Deficiències en centre docent públic.
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

D'acord amb la normativa que regeix el funcionament d'aquesta institució, la persona promotora, com a membre del Consell Escolar del CEIP El Barranquet, ens va presentar un escrit, registrat el dia 08/03/2023. En el seu text manifesta una sèrie de deficiències (seguretat, accessibilitat, prevenció d'incendis...) en el centre docent i també l'incompliment per part de l'Ajuntament de Godella i la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de les consideracions realitzades per aquesta defensoria en la queixa núm. 2001304, que es va tancar davant la seua acceptació per les administracions públiques referenciades.

El 17/03/2023, admesa la queixa a tràmit, es va requerir a l'Ajuntament de Godella i a la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, cadascuna des del seu àmbit competencial, que ens remeteren un informe detallat i raonat sobre els fets que han motivat l'obertura del present procediment de queixa, juntament amb la seua valoració quant a la possible afectació del dret invocat, per a l'emissió del qual la Llei del Síndic concedeix un mes de termini.

Concretament, vam sol·licitar informació sobre els aspectes següents:

1. Informen, en relació amb les deficiències que es ressenyen en l'escrit presentat pel ciutadà, la còpia del qual adjuntem en la present resolució d'inici, el següent:
  - a) Valoració d'aquestes pel que fa a la possibilitat que puguen afectar la seguretat de la comunitat educativa.
  - b) Les mesures adoptades per a esmenar-les.
  - c) Les mesures que s'hi preveu adoptar.
  - d) En aquest últim supòsit, previsió temporal concreta per a la seua realització material.
2. Situació en què es troba la delegació de competències -Pla Edificant-. Fases que resten, si s'escau, i previsió d'inici de les obres.
3. Indiquen les actuacions dutes a terme des del tancament de la queixa núm. 2001304 fins al dia de la data en el centre docent a l'efecte de complir les consideracions realitzades per aquesta defensoria el 27/08/2020 transcrites més amunt i acceptades per les administracions públiques de referència.

Amb data 30/03/2023, té entrada un escrit del ciutadà en què adjunta informe de l'INVASSAT, núm. expedient 2023/289/MESI, de data 09/03/2023, "informe del simulacre del CEIP El Barranquet" en el qual s'arreglen les incidències reflectides i també es recomanen actuacions per millorar la implantació de les mesures d'emergència. El ciutadà es reitera en la seua denúncia referent a la inactivitat de les administracions públiques implicades.

El 13/04/2023 té entrada l'informe requerit a l'Administració autonòmica, amb el contingut següent:

En relació amb la queixa presentada per D. (...), informem que **amb data 30 de desembre de 2020, va ser delegada la competència en matèria d'infraestructures educatives a l'Ajuntament de Godella** per a l'actuació 7254 d'obres d'adequació i ampliació del CEIP El Barranquet, passant a ser l'Ajuntament de Godella l'òrgan competent de totes les licitacions, contractacions i revisions d'obra, i qui pot informar per tant, de les dates previstes; amb assessorament i seguiment de la Conselleria d'Educació Cultura i Esport, si escau, que abona les certificacions corresponents conforme l'ajuntament les puja a la plataforma Edificant.

Aquesta actuació prevista recull entre altres la reforma de l'edifici existent adaptant-lo a les necessitats i normativa actuals, millorant l'accessibilitat adaptant els lavabos i instal·lant un nou ascensor. La intervenció assegura l'itinerari accessible des de l'accés exterior al centre i des del pati fins cadascuna de les edificacions, buscant una actuació d'accessibilitat completa en el centre, a més redistribuint alguns espais, construint un nou edifici i millorant les zones exteriors de l'edifici. Respecte a la instal·lació de protecció contra incendis, al projecte es preveu subministrar i instal·lar extintors de pols, una central de detecció d'incendis, detectors analògics, polsadors analògics i sirenes, senyalització interior, contra incendis i recorreguts d'evacuació i així com un sistema d'extinció per ruixadors per a la campana de la cuina.

Es recorda que l'obligació i competència de fer el manteniment i la conservació de les instal·lacions del centre (entre les quals es troben les de protecció contra incendis, i la instal·lació elèctrica de baixa tensió) és de l'Ajuntament.

Així mateix, li comuniquem que l'edifici, si té fet el seu correcte manteniment i revisions periòdiques obligatòries e inspeccions de les instal·lacions de protecció contra incendis i instal·lació elèctrica i esmenades les deficiències, compleix amb la normativa existent en el moment de la construcció i que el Codi Tècnic de l'Edificació serà aplicable a obres de nova construcció, les d'ampliació, modificació, reforma o rehabilitació que impliquen adequació estructural o funcional o es plantege un canvi d'ús.

Es per això que, quan es realitzen les obres d'adequació i ampliació del centre s'inclouran les adaptacions d'acord amb les exigències del CTE, com ara totes les mencionades anteriorment en el segon paràgraf i que s'han inclòs al programa Edificant.

Pel que fa a les actuacions dutes a terme des del tancament de la queixa núm. 2001304 des de la Conselleria d'Educació Cultura i Esport **s'ha realitzat la delegació de competències de l'actuació** necessària per solventar tota la problemàtica que existeix al centre educatiu amb la màxima celeritat, restant a disposició i assessorant a l'ajuntament i el centre educatiu. (el subratllat i la negra són nostres).

De l'esmentat informe es va donar trasllat a l'autor de la queixa.

Transcorregut el termini d'un mes, no s'ha rebut l'informe requerit a l'Ajuntament de Godella, ni consta que aquest haja sol·licitat l'ampliació del termini per a emetre'l.

2 Consideracions a la Administració

El present expedient de queixa es va iniciar per la possibilitat que s'haguera afectat el dret a una bona administració (article 9 de l'Estatut) en el marc del dret a l'educació dels menors escolaritzats i a la seguretat en els centres educatius.

Tenint en compte això, no podem oblidar que:

- La Constitució Espanyola considera, en l'art. 27, l'educació com un dret fonamental i encomana als poders públics que promoguen les condicions per al seu efectiu gaudi.
- El dret a l'educació dels ciutadans, com també la protecció de la infància i l'adolescència, implica el deure i el dret a l'escolarització en centres docents amb unes infraestructures adequades i de qualitat, i,
- No menys important, el dret fonamental reconegut en l'art. 15 de la carta magna, com és el dret a la integritat física.

Entre els principis rectoris i les línies d'actuació que han de regir les polítiques públiques d'infància i adolescència, tenim com a bàsic el principi de l'interés superior del xiquet, xiqueta o adolescent, arrel·legat en la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, redactat de conformitat amb les previsions contingudes en la Convenció sobre els drets del xiquet adoptat per l'Assemblea de Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, i la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, i així:

El dret de tot xiquet, xiqueta i adolescent al fet que el seu interès superior siga valorat i considerat com a primordial en totes les accions i decisions que els concernisquen, siga individualment o col·lectivament, tant en l'àmbit públic com privat. En l'aplicació d'aquesta llei i altres normes que els afecten, com també en les mesures que adopten les seues famílies, en qualsevol de les seues manifestacions, i les institucions, públiques o privades, ha de prevaldre el seu interès superior.

És un mandat de les Corts a aquest Síndic de Greuges, com a Alt comissionat d'aquestes, atendre especialment la protecció dels drets de la infància i l'adolescència reconeguts per la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets del xiquet i per la legislació sobre la infància i l'adolescència i dels qui puguen trobar-se, d'acord amb l'article 19 d'aquesta llei, en situació de risc d'exclusió o d'especial vulnerabilitat, com també la defensa de la igualtat entre dones i homes. Amb aquesta finalitat, el Síndic de Greuges té la condició de defensor dels drets de la infància i l'adolescència, sense detriment de les funcions que corresponguen al Ministeri Fiscal. (article 1.3 de la Llei 2/2021, de 26 de març, de la Generalitat del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana):

Arribats a aquest punt i de la documentació que hi ha en l'expedient és clar que:

- a) L'administració local, en no donar resposta al nostre requeriment, denota amb la seua inactivitat una clara falta de col·laboració en la investigació desplegada per aquesta defensoria en el present assumpte, cosa que obstaculitza la nostra tasca.
- b) Existència d'informes emesos per l'INVASSAT (Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball) sobre la seguretat de les instal·lacions del recinte escolar.
- c) No s'informa si s'han realitzat obres d'accessibilitat per a persones dependents amb mobilitat reduïda en el centre docent públic.
- d) Les obres d'adequació i ampliació del centre es van delegar, Pla Edificant, a l'Ajuntament de Godella el 30 de desembre de 2020.
- e) L'administració educativa no informa sobre com s'estan desenvolupant les actuacions i activitats delegades a l'Ajuntament, si s'ha aprovat el projecte d'edificació (memòria), si s'ha contractat l'obra d'adequació i ampliació o bé si està ja executada o, en cas negatiu, previsió temporal per a la seua completa execució.

El Decret 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària, en l'article 66. Manteniment, conservació i vigilància de les instal·lacions, en els apartats 1, 2 i 3, disposa:

1. D'acord amb el que s'estableix en el marc legal actual, la conservació, el manteniment i la vigilància dels edificis destinats a centres públics d'Educació Infantil, d'Educació Primària o d'Educació Especial correspondran a l'ajuntament respectiu, amb l'excepció de les infraestructures de comunicacions.
2. Qualsevol membre de la comunitat educativa que siga coneixedor d'una deficiència en les instal·lacions o en l'equipament didàctic la comunicarà immediatament a la direcció del centre.
3. La direcció del centre docent comunicarà a la corporació local qualsevol deficiència que es produïska en les instal·lacions tan bon punt en tinga coneixement

Per això, considerem que hauran d'escometre's, com més prompte millor i per part de l'entitat local, aquelles actuacions arrellegades en els informes de l'INVASSAT relatives a la seguretat de les instal·lacions del recinte escolar, que entren en l'àmbit de la seua competència.

I, en aquest sentit, entenem per conservació totes les actuacions necessàries per a mantindre l'edifici en adequades condicions de seguretat, salubritat, adorn i habitabilitat; i per manteniment, el conjunt d'operacions i intervencions necessàries perquè cadascun dels elements que componen l'edifici puguen continuar funcionant adequadament.

Quant a allò que s'ha ressenyat en l'informe remés per l'Administració educativa sobre que les instal·lacions educatives on desenvolupa les seues activitats el centre docent públic s'ajusten presumptament a la normativa de seguretat que li és aplicable i si no fora així hauria d'ajustar-s'hi, com ja manifestem en la queixa núm. 2001304 no és menys cert que qualsevol millora en la seguretat en benefici de la comunitat educativa ha de ser tinguda en compte i sospesada pels poders públics a fi de millorar la qualitat i seguretat de les instal·lacions educatives.

En relació amb la realització d'obres d'accessibilitat per a persones dependents amb mobilitat reduïda en el centre docent públic CEIP El Barranquet de Godella, hem d'indicar que:

La Constitució Espanyola de 1978 estableix, en l'article 49, que els poders públics realitzaran polítiques que permeten a les persones amb discapacitat el gaudi dels drets que s'atorga a tota la ciutadania.

En l'àmbit estatal, el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social, Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, disposa que, per a fer efectiu el dret a la igualtat, les administracions públiques promouran les mesures necessàries perquè l'exercici en igualtat de condicions dels drets de les persones amb discapacitat siga real i efectiu en tots els àmbits de la vida.

A més, l'article 34 estableix expressament que:

“1. Las administraciones públicas habilitarán en sus presupuestos las consignaciones necesarias para la financiación de las adaptaciones en los inmuebles que de ellos dependan; 2. Al mismo tiempo, fomentarán la adaptación de los inmuebles de titularidad privada, mediante el establecimiento de ayudas, exenciones y subvenciones”.

Així mateix, les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i la utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions contingudes en la llei general són exigibles, ja que la llei va establir una data límit, sobrepassada amb escreix, perquè els espais públics i les edificacions existents, que siguen susceptibles d'ajustos raonables, siguen accessibles: el 4 de desembre de 2017 (article 25 i disposició addicional tercera).

En el nostre Estatut d'Autonomia, regulat per la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, i modificat per la Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, se sanciona, en l'article 13, que la Generalitat ha de procurar la integració de les persones amb discapacitat mitjançant una política d'igualtat d'oportunitats i de mesures d'acció positiva, i garantir l'accessibilitat espacial de les instal·lacions, edificis i serveis públics.

I, en aquest sentit, cal destacar de manera especial la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat i la Llei 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació.

De tot això es desprén que l'objectiu final que han de perseguir els poders públics (en aquest àmbit) és millorar la qualitat de vida d'aquest grup heterogeni de persones i aconseguir la seua plena integració i la seua igualtat efectiva amb la resta del cos social, i es dedueix que, per a la satisfacció del principi d'autonomia i conseqüència del principi de responsabilitat pública, les administracions públiques han de garantir l'existència dels mitjans tècnics adequats per a assegurar el dret a la dignitat i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat i promoure, així, l'efectivitat del dret a la integració social amb la millora en la qualitat de vida d'aquestes persones que comporta.

Som plenament conscient de les dificultats a què s'enfronta l'administració educativa per a realitzar les obres d'accessibilitat en el centre CEIP El Barranquet, però això no pot paralitzar la seua labor per a tractar de millorar la vida de l'alumnat i, sobretot, de l'alumnat amb necessitats educatives especials amb mobilitat reduïda.

En aquest sentit, tornem a reiterar, com ja es va dir en el seu moment en la resolució d'aquest Síndic de data 28/07/2020 (queixa núm. 2001304), que encara que no puga dur-se a terme l'adaptació del centre docent públic CEIP El Barranquet de manera total i immediata, sí que pot avançar-se en l'eliminació de les barreres arquitectòniques existents de manera gradual i constant a través de la planificació d'actuacions, i no ens consta, arran d'allò que ha informat l'administració educativa, que s'hi haguera realitzat cap actuació de millorar l'accessibilitat per a l'alumnat malgrat el temps transcorregut des de l'esmentada resolució.

Finalment, i quant a la delegació efectuada a l'Ajuntament, realitzem les reflexions següents:

- a) la delegació de competències no significa que el seu titular, Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, hi renunciï, la competència és irrenunciable. El que ací es produeix és una delegació de la seua execució i, així, les resolucions administratives que s'adopten per delegació indicaran expressament aquesta circumstància i es consideraran dictades per l'òrgan delegant, com també que la delegació serà revocable en qualsevol moment per l'òrgan que l'haja conferida (article 8 i 9 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic).
- b) la Generalitat podrà sol·licitar en qualsevol moment informació sobre la gestió municipal de la competència delegada, com també enviar personal comissionat i formular els requeriments pertinents per a l'esmena de les deficiències observades. (Decret llei 5/2017, de 20 d'octubre, del Consell, pel qual s'estableix el règim jurídic de cooperació entre la Generalitat i les administracions locals de la Comunitat Valenciana per a la construcció, ampliació, adequació, reforma i equipament de centres públics docents de la Generalitat).

No podem finalitzar aquestes consideracions sense analitzar la conducta de l'Ajuntament de Godella, i així:

El fet de no haver contestat el requeriment d'informació efectuat des d'aquesta defensoria, no sols obstaculitza la nostra tasca investigadora, sinó que resulta un perjudici per als promotors de la queixa.

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Se considerará que existe falta de colaboración con el Síndic de Greuges cuando, en los plazos establecidos para ello, se produzcan los siguientes hechos:
a) No se facilite la información o la documentación solicitada (...).”

L'Ajuntament de Godella encara no ha remès a aquesta institució l'informe requerit amb data 24/03/2023 i ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de l'esmentada Llei 2/2021).

Si l'Ajuntament de Godella es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, com també en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant les Corts Valencianes i, en aquest cas, s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en què s'identificaran les autoritats i el personal que hi siguen responsables.

3 Resolució

A la vista del que hem exposat i de conformitat amb el que estableix l'article 33 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, formulem les següents recomanacions i recordatoris de deures legals:

Primer: A LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT:

1. **RECOMANEM** que realitze un seguiment de la gestió municipal de la competència delegada, en virtut del que es disposa en el Decret llei 5/2017, de 20 d'octubre, del Consell, i l'art.148 de la Llei 8/2010, de 23 de juny de la Generalitat, de règim local de la Comunitat Valenciana, i, si hi haguera una demora excessiva en la tramitació, que formule en el seu cas els requeriments pertinents per a l'esmena de les deficiències observades a fi d'agilitzar el procés d'execució de les obres d'adequació i ampliació del CEIP El Barranquet.
2. **RECOMANEM** que s'extremen les mesures i els mitjans de prevenció que es contemplen en el Pla d'autoprotecció o mesures de seguretat aprovades del centre escolar.

- 3. RECOMANEM** que procedisca a l'adaptació del centre docent públic, que elimine les barreres arquitectòniques existents de manera gradual i constant mitjançant la planificació d'actuacions (construcció de rampes, ascensor...) i que establisca terminis de realització i dotació econòmica per a afrontar-los a l'efecte de fer accessible el centre a l'alumnat amb mobilitat reduïda.

Segon: A L'AJUNTAMENT DE GODELLA

- 1. RECOMANEM** que agilitzen al màxim les actuacions tendents a finalitzar les actuacions i activitats delegades referents a les obres, Pla Edificant, d'adequació i ampliació del CEIP El Barranquet.
- 2. RECORDATORI** a l'Ajuntament de Godella DEL DEURE LEGAL de col·laborar amb el Síndic de Greuges, de facilitar la informació sol·licitada i de respondre a les recomanacions, suggeriments o recordatoris de deures legals efectuats.

Tercer: A LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT I A L'AJUNTAMENT DE GODELLA:

- 1. RECOMANEM** que, conjuntament, es realitze visita d'inspecció a les instal·lacions del centre a l'efecte de comprovar que compleix amb les normes de seguretat aplicables a fi que quede garantida la seguretat dels menors i, en cas negatiu, que s'adopten aquelles mesures que foren necessàries per a garantir-la, tot això en nom de l'interés superior del menor i la salvaguarda dels drets de les persones menors.
- 2. RECOMANEM** que s'escometen, com més prompte millor, aquelles actuacions arreglades en els informes de l'INVASSAT relatives a la seguretat de les instal·lacions del recinte escolar, cada administració pública des de l'àmbit de la seua competència, i que es coordinen les actuacions que es duguen a terme.
- 3. RECOMANEM** que es proporcione informació detallada als representants de la comunitat educativa del CEIP El Barranquet, sobre l'estat i el desenvolupament de les obres d'ampliació i adequació del centre i que faciliten un calendari concret d'execució de les obres, com també, informació de les actuacions realitzades i d'aquelles que es realitzaran en relació amb els informes emesos per l'INVASSAT referents a la seguretat del recinte escolar.
- 4. SUGGERIM** que valoren la creació d'una Comissió mixta amb representants del centre, AMPA i personal tècnic que redacten protocols d'actuació i que establisquen criteris clars d'interpretació sobre els límits de les competències de totes dues administracions públiques quant a conservació, manteniment, vigilància, inversions i millores del centre docent públic de titularitat municipal, i que es fixen les actuacions a realitzar per cada administració en cada exercici pressupostari conformement a les competències de cadascuna.

L'AJUNTAMENT DE GODELLA I LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT estan obligades a respondre per escrit en un termini no superior a un mes des de la recepció del present acte. La resposta haurà de manifestar, de manera inequívoca, el seu posicionament respecte de les recomanacions o els suggeriments continguts en la present resolució. Així:

- Si manifesta la seua acceptació, farà constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar aquesta circumstància i incloure el termini concret compromés per a això.
- La no acceptació haurà de ser motivada

S'acorda notificar la present resolució a les administracions públiques objecte d'investigació i a la persona interessada.

S'acorda publicar aquesta resolució en la pàgina web del Síndic de Greuges.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana